

СУЧАСНИЙ ПРОСТІР МЕДІАКУЛЬТУРИ: ДЖЕРЕЛО ЗНАНЬ ЧИ ЗАСІБ МАНІПУЛЯЦІЇ СВІДОМІСТЮ?

Руденко І.В.

Науковий керівник – ст. викладач Жидкова О.О.

Харківський національний університет радіоелектроніки
(61166, Харків, пр. Науки, 14, каф. філософії, тел. (057) 702-14-65)

Media culture is an integral part of the modern information society and has its own functional apparatus, which applies in all areas of public life. The article considers the positive and negative aspects of mass media influence on the processes that occur in society.

Медіа культура, як суспільне явище почало утворюватися ще задовго до появи сучасних засобів комунікацій, але з їх появою вона почала займати одне з провідних культурних значень у суспільстві. Медіа культура є широким поняттям, що уособлює в собі засоби масової інформації, соціальні мережі, інформацію, що знаходиться там та її обмін, а також інші інструменти та засоби комунікації. Цей термін розуміється у двох аспектах. З одного боку, в соціальному плані – медіакультура суспільства. У цьому значенні розуміють соціокультурні явища, пов'язані з медіа (світ книг, світ телебачення, світ газет і журналів, світ радіо, світ інтернет-ресурсів). З іншого боку, в особистісному аспекті – медіакультура людини, коли сприймається творче самовираження через комунікаційні засоби, які зрештою забезпечують повноцінне залучення людини до суспільства [1]. Сукупність інформаційно-комунікаційних, матеріальних і духовних цінностей, характеристика рівня розвитку суспільства й конкретної людини, творча діяльність зі створення, збереження, освоєння та передачі цінностей, медіаінформації – лише деякі визначення медіакультури.

Дослідженню впливу мас-медіа на соціум присвячені праці Т. Адорно, Р. Арнхейма, Д. Белла, Ж. Бодрійяра, Ю. Габермаса, М. Кастельса, С. Кара-Мурзи, Н. Кириллової, С. Кримського, В. Лекторського, Н. Лумана, М. Маклюєна, В. Онопрієнка, О. Панаріна, Ч. Пірса, Д. Сосюра, Т. Суходуб, та ін. Аналізуючи вплив, який має на людину сучасний інформаційний простір та спираючись на дослідження феномену медіакультури, а також розглядаючи медіакультуру як невід'ємну частину інформаційного суспільства, що має свій функціональний апарат, спробуємо виокремити її позитивні та негативні сторони.

Позитивні сторони впливу:

– можливість накопичення і примноження інформації, що сприяє забезпеченню генетичної пам'яті суспільства;

– можливість спілкування між різними людьми, соціальними групами, країнами, народами, завдяки чому відбувається обмін культурною інформацією;

– медіакультура сприяє соціалізації особистості через засвоєння нею соціального досвіду, знань, норм, ідеалів відповідних даному суспільству, даній соціальній групі;

– сприяє фізичному і психологічному розслабленню, розрядці, пропонуючи широкий спектр спеціальних засобів релаксації;

– надає можливість розширювати свої пізнання про світ, осмислюючи його з різних точок зору, допомагає адаптуватися в сучасному житті та навколишньому середовищі;

– об'єднує народи, соціальні групи, держави, шляхом збереження культурної спадщини, національних традицій, історичної пам'яті, створюючи зв'язок між поколіннями.

До негативних методів впливу можна віднести:

– у масовому суспільстві медіакультура може стати засобом відволікання від соціального життя, засобом зомбування людей;

– використання мас-медіа у рекламі надає можливість створювати псевдо потреби, нав'язуючи певні стереотипи через рекламу та моду;

– створюючи «віртуальну реальність», яка своєю яскравістю, безтурботністю значно відрізняється від реального життя, може сприяти тому, що людина намагається все більше уникати проблем реального життя, жити не своїм, а чужим життям;

– під впливом негативної інформації, яка розповсюджується через засоби масової інформації, формується почуття страху, загрози глобальних катастроф, що відволікає людей від насущних проблем у їхньому житті;

– мас-медіа створюють можливість інформаційного, технологічного маніпулювання свідомістю, непомітно насаджуючи певні погляди через занурення людини у певне інформаційне середовище [2, 3, 4, 5].

Список використаних джерел

1. Формування інформаційної культури учнів загальноосвітніх навчальних закладів: науково-методичні рекомендації / АНП України, ДНПБ ім. В. О. Сухомлинського; упоряд. А. І. Рубан. – Київ, 2005. – 64 с.

2. Кириллова Н. Б. Медіакультура: от модерна к постмодерну / Н. Б. Кириллова. – Москва: Академ. проект, 2005. – 448 с.

3. Лотман Ю. М. Беседы о русской культуре / Ю. М. Лотман. – Санкт-Петербург: Искусство, 1994. – 399 с.

4. Маклюэн М. Понимание медиа: внешние расширения человека / Маршалл Маклюэн; пер. с англ. В. Г. Николаева. – Москва: Гиперборей: Кучково поле, 2007. – 464 с.

5. Маркузе Г. Одномерный человек / Г. Маркузе. – Москва: АСТ, 2003. – 336 с.